

Arbeidsproductiviteit in West-Brabant ruim boven het gemiddelde

door Nicole Andries

BREDA – De arbeidsproductiviteit in West-Brabant ligt ruim boven het gemiddelde. De regio bezet de derde plaats op een ranglijst van veertig Nederlandse regio's, opgesteld door ING Economisch Bureau.

De arbeidsproductiviteit bedraagt hier 90.000 euro per werknemer; het landelijk gemiddelde ligt net boven de 80.000 euro. Die bedragen geven een beeld van de efficiëntie bij bedrijven, zegt ING-econoom Thijs Geijer. „Om de arbeidsproductiviteit te berekenen, kijken we naar het bedrag dat alle commerciële bedrijven in een gebied investeren in de aanschaf van grondstoffen. Daarna bekijken we de waarde die zij daaraan toevoegen door ze te bewerken tot hun eindproduct; dat is de toegevoegde

► **Brabant ook de meest innovatieve provincie, aldus rapport van ING Economisch Bureau**

waarde.” Om de arbeidsproductiviteit te bepalen, deel je de totale toegevoegde waarde bij bedrijven in een regio door het aantal fulltime banen. De arbeidsproductiviteit in West-Brabant nam sinds 2008 met bijna 10 procent toe. Geijer: „Dat er veel industrie is, speelt een rol. Industriële bedrijven kunnen de productiviteit vaak snel en sterk verhogen door te investeren in de juiste machines.” Hetzelfde rapport noemt Brabant Nederlands meest innovatieve provincie. Het Brabantse bedrijfsleven besteedt meer geld aan de ontwikkeling en verbetering van producten en processen dan enige andere provincie. West-Brabantse bedrijven investeerden sinds 2008 324 miljoen euro in innovatie. In Zuid-oost-Brabant ligt dat bedrag nog veel hoger: bijna 2 miljard euro. Het verschil is vooral te verklaren door de aanwezigheid van enkele grote 'innovatoren' in die regio (zoals Philips). Het percentage bedrijven dat actief werkt aan innovatie, ligt er niet hoger dan in West-Brabant (39 procent).

Werk Rammegors gaat gewoon door

door Rob Paardekam

SINT PHILIPSISLAND – Hoewel het verzet tegen het plan nog niet is gestaakt, gaan de voorbereidende werkzaamheden voor de verzilting van natuurgebied Het Rammegors bij Sint Philipsland onverminderd door. De ZLTO, die het plan via de rechter wil tegenhouden, is ondertussen weer in gesprek met Rijkswaterstaat. Een woordvoerder van de rijksdienst laat weten dat de uitvoerder op dit moment nog steeds bezig is met het verwijderen van bomen en struiken. De werkzaamheden die daadwerkelijk tot verzilting van het gebied moeten leiden, beginnen pas later.

Door een doorlaatmiddel in de Krabbenkreekdam wordt het Rammegors weer in verbinding gesteld met de Oosterschelde. Daardoor moeten in het gebied weer waardevolle schorren en slikken ontstaan. Tegenstanders, onder wie veel inwoners van Sint Philipsland, vinden het een onzinnig en vooral duur plan. Ze benadrukken dat het Rammegors ook nu al mooie natuur herbergt. Ondanks het hevige verzet, is de stichting Het Nieuwe Atlantis tot nu toe de enige die echt heeft doorgesproken door naar de Raad van State te stappen. Advocaat Robert Madou dacht een stevig dossier in handen te hebben. Zo zijn de vergunningen volgens hem aangevraagd en verleend onder de verkeerde kadastrale nummers. Hij kwam echter van een koude kermis thuis, want het hoogste rechtsorgaan bepaalde on-

langs dat de in Suriname opgerichte stichting geen belanghebbende is. De zaak wordt dus niet eens inhoudelijk behandeld. De Thoolse afdeling van de ZLTO heeft zich onlangs ook gemengd in de strijd. De boerenorganisatie vreest dat de zoetwatervoorziening op Tholen in gevaar komt door de verzilting van het natuurgebied. Uit een rapport van Arcadis blijkt volgens de ZLTO dat zoute kwel vanuit het Rammegors in de toekomst de kwaliteit van het water bij de inlaat bij de Van Haftenpolder negatief zal beïnvloeden. Dit rapport zou door Rijkswaterstaat te laat ter inzage zijn geleegd, waardoor de ZLTO het niet heeft kunnen meenemen in de zienswijze die ze vorig jaar indiende.

Een paar maanden geleden klaagde de de ZLTO nog over het feit dat Rijkswaterstaat niet reageerde op mails en telefoontjes. „Maar door de media-aandacht voor onze mogelijke gang naar de rechter zijn we toch weer in contact gekomen”, zegt voorzitter Hendrik Jan ten Cate van de ZLTO Tholen. „In principe zijn we nog altijd van plan om naar de rechter te stappen, maar als Rijkswaterstaat ons alsnog tegemoet komt, kunnen we daar nog van afzien.” Ten Cate zegt het vreemd te vinden dat Rijkswaterstaat het Rammegors gaat verzilten, terwijl nog niet is besloten of het Volkerak-Zoommeer in de toekomst zout wordt. „Ze gaan nu een klein stukje verzilten, terwijl straks misschien wordt besloten dat het Volkerak-Zoommeer zoet blijft.”

MOEDERDAG

Mama stapt even uit de stresstrein

Bij Mama in Vorm is het altijd een beetje moederdag. 'Ik richt me op ontspanning en energie.'

door **Nicole Andries**
nicole.andries@bndestem.nl

BREDA – „Moeders hebben het continue druk. Met de kinderen, hun werk, het huishouden, sport, sociale contacten. Het is vaak één grote, denderende trein geworden.” Wie kinderen krijgt, kan er eigenlijk niet meer op rekenen ooit nog langere tijd helemaal fit te zijn. Het goede nieuws? Met de juiste tips kunnen ook drukke moeders meer rust vinden. De Bredase Siegrid van der Vorm opende vorig jaar haar praktijk Mama in Vorm, waar het altijd een beetje moederdag is. „Ik richt me op dingen waar het veel moeders aan ontbreekt: ontspanning en energie.” Vrouwen met kroost in alle levensfasen kunnen er terecht voor (zwangerschaps-)massages, individuele coaching of workshops. Voordat ze moeder werd - Van der Vorm heeft twee zontjes,

MEER 'MOEMA' DAN MAMA

- Negen van de tien ouders vinden dat het ouderschap zorgt voor stress, bleek in 2010 uit een enquête van tijdschrift J/M.
- Moeders hebben een jaar na hun bevalling meer last van lichamelijke klachten dan drie maanden na de bevalling, bleek in 2012 uit onderzoek van de Belgische Arteveldhogeschool.
- Een jaar na de bevalling heeft zo'n 70 procent last van ernstige vermoeidheid, die vaak gepaard

- gaat met hoofd- en/of rugpijn.
- Verschillende onderzoeken tonen aan dat ouders minder gelukkig zijn. Kort voor en na de geboorte van hun eerste kind zijn mensen juist gelukkiger, maar daarna zijn ze minder gelukkig dan leeftijdsgenoten zonder kinderen.
- Het duurt voor vaders gemiddeld zeven en voor moeders zo'n vijftien jaar voor ze weer even gelukkig zijn als voor de geboorte van hun eerste.

Agressieve klant maakt het politie gemakkelijk

TILBURG – Een 23-jarige Tilburger die gisterochtend vroeg in zijn woonplaats een taxichauffeur zwaar zou hebben mishandeld, heeft het de politie wel erg gemakkelijk gemaakt. Hij had in de taxi zijn portemonnee achtergelaten, waardoor hij een uurtje later van zijn bed kon worden gelicht. De verdachte wilde niet betalen voor een rit. Hij sloeg de 26-jarige chauffeur en probeerde hem te wurgen en te beroven. Na enige tijd kon de chauffeur zich van zijn belager ontdoen en weggrijpen. Collega's waarschuwden de politie. De klant zit vast op verdenking van zware mishandeling.

“Dat ik een medemoeder ben, maakt het praten soms wat makkelijker

Siegrid van der Vorm

eerste jaren kan de vermoeidheid heftig zijn, zeker als de kinderen's nachts nog wakker worden. Veel Nederlandse vrouwen hebben het idee dat bepaalde dingen min of meer van moeders verwacht worden: een dag of drie werken, net iets meer voor de kinderen zorgen dan je partner, zoveel mogelijk in het huishouden regelen. Er zijn zat moeders die zich soms afvragen waar ze mee bezig zijn. Maar blijbaar is het allemaal gewoon, want 'die andere moeders doen het toch ook?' Tijdens workshops maakt Van der Vorm veel ruimte om ervaringen uit te wisselen. „Door de herkenning kunnen vrouwen weer om situaties lachen. Humor is erg belangrijk in mijn praktijk. Dat neemt niet weg dat er een serieuze kant zit aan de problemen waar moeders mee kampen. Vrouwen vinden therapie vaak een stap te ver; mijn praktijk is laagdrempeliger. Ik help ze te zien waar ze stress van krijgen, maar ook welke zaken ze juist energie geven. Als je dat helder hebt, kun je manieren zoeken om het evenwicht te verschuiven.” Vaak kunnen moeders al beter ontspannen als ze inzien waarom ze dingen op een bepaalde manier doen. „Een belangrijke oorzaak van stress is het gevoel dat je van alles móet. Maar in veel gevallen moet je die dingen vooral van jezelf, en haal je de druk al deels van de ketel door je daar bewust van te worden. Veel moeders zijn zich bijvoorbeeld niet bewust van hun eigen perfectionisme, dat er voor

■ Siegrid van der Vorm: 'Vrouwen vinden therapie vaak een stap te ver; mijn praktijk is laagdrempeliger. Ik help ze te zien waar ze stress van krijgen, maar ook welke zaken ze juist energie geven.' foto Edwin Wiekens/het fotoburo

zorgt dat ze nooit even stil kunnen zitten”, weet Van der Vorm. Ook moeders die geen trek hebben in workshops of coaching, kunnen bij Van der Vorm terecht

voor ontspanning. „Veel vrouwen komen alleen voor een massage. Ik hoor regelmatig dat vrouwen het al heerlijk vinden om alleen al even stil te liggen, en dan heb ik ze nog niet eens aangeraakt.

Toch is ook een massage alleen meer dan lichamelijke ontspanning. De rust die zo'n massage geeft, helpt al om weer helder na te kunnen denken in een intensief leven.”

Op de website www.mamainvorm.nl staat informatie over het aanbod en de tarieven. Op 15 mei is er een workshop ter kennismaking (kosten 15 euro).

► In Sint Anthonis stierven eind vorig jaar twee honden na het drinken van met nitriet vergiftigd slootwater

Mogelijk beelden uit café van aanslag

door Hessel de Ree

SINT WILLEBRORD – De harde schijf van de bewakingscamera in café De Toffe Peer in Sint Willebrod blijkt de brand te hebben overleefd. De beelden kunnen onder meer duidelijk maken hoe de daders gekomen en gegaan zijn.

Forensisch rechercheurs hebben de afgelopen dagen de smeuulende resten uitgeplozen. De politie beschikt inmiddels over veel videobeelden van de aangestoken brand in het Willebrodse café. De beelden zijn afkomstig van het publiek, dat dinsdag massaal opnames heeft gemaakt met mobieltjes

en heeft gereageerd op een oproep van de politie om deze te uploaden via de site www.politie.nl/melden. „We zijn er erg blij mee”, aldus een politiewoordvoerder. De recherche heeft inmiddels ook beelden van camera's uit openbare gebouwen en winkels in de Dorpsstraat. Eigenaar André van Peer vraagt zich nog altijd af waarom de onbekende daders het op zijn café hadden gemunt. „Ik heb er nu enkele dagen over kunnen peinzen, maar ik snap er nog steeds helemaal niets van.” De Willebroder is een nuchtere zakenman, maar toch grijpt de

brandstichting hem aan: „Je gaat lopen nadenken. Tegen wie is dit bedoeld? Tegen de uitbater, het personeel? Nee. Tegen mij? Dat lijkt logisch, want ik lijd als eigenaar de meeste schade. Maar waarom dan? We hebben met niemand problemen, niet in het café, zakelijk of persoonlijk. En houdt het hier op? Ik heb ook een gezinnetje. Zelf mag ik dan niet bang zijn, maar mijn vrouw voelt zich niet meer veilig.” Van Peer zegt niet het type te zijn dat naar Slachtofferhulp stapt. Twee jaar geleden kreeg hij als klant van cafeteria De Smulhoek een geladen wapen op het hoofd van twee overvallers die net de ei-

genaar pardoes hadden neergeschoten. „Da's ook niets niks. Misschien zijn hier net zulke gekken aan de gang.” Het zit de Willebroder vooral dwars dat een paar dagen eerder twee gemaskerde mannen met jerrycans zijn zaak ook al in de fik hebben proberen te steken. „Heel doelbewust dus. Maar het ging er klunzig aan toe. Met een stootram konden ze niet door de voordeur komen.” Afgelopen dinsdag lukte dat wel met een gestolen wagen. Van Peer zegt goed verzekerd te zijn, maar weet niet of hij de zaak opnieuw opbouwt. „Ik moet alles laten bezinken.”

Dode door brand in leegstaande Helmondse loods

HELMOND – Bij een uitslaande brand in een leegstaande loods in Helmond is een dode gevallen. De politie heeft drie jongens aangehouden voor brandstichting. Het pand werd volgens een zeggeman vermoedelijk gebruikt door daklozen. De politie denkt dat het slachtoffer ook dakloos was. Die werd na de brand door brandweerlieden in het pand gevonden. Ooggetuigen zagen de drie verdachten bij de loods staan en de brand stichten. Een van hen is een 14-jarige Eindhovenenaar, de andere twee (16 en 17 jaar) komen uit Helmond. Ze zitten vast voor verhoor.

door Ron Lodewijks

DEN BOSCH De Brabantse waterschappen hebben bij de provincie alarm geslagen over de stijgende gezondheidsrisico's van spuiwater uit biologische luchtwassers voor mens en dier.

Sinds begin dit jaar mag dit water dat onder meer het zeer giftige nitriet bevat, het hele jaar door zonder wettelijke beperkingen worden uitgereden over weilanden en akkers. „Als gevolg van een domme fout in Den Haag, is er meer kans op ernstige vervuiling van sloten en beken, met alle gevolgen van dien”, verklaart dijkgraaf Lambert Verheijen van waterschap Aa en Maas. Hij vreest een toename van incidenten zoals die zich de laatste jaren voordeden binnen het gebied van Aa en Maas. In Sint Anthonis stierven eind vorig jaar twee honden en een aantal kikkers en salamanders na het drinken van slootwater dat was vergiftigd met het reuk- en smaakloze nitriet uit een biologische luchtwasser. Tegen de betrokken boer is proces verbaal opgemaakt. Of hij wordt vervolgd is volgens Aa en Maas nog niet duidelijk. In Sint Anthonis stierven eind vorig jaar twee honden en een aantal kikkers en salamanders na het drinken van slootwater dat was vergiftigd met het reuk- en smaakloze nitriet uit een biologische luchtwasser. Tegen de betrokken boer is proces verbaal opgemaakt. Of hij wordt vervolgd is volgens Aa en Maas nog niet duidelijk. De waterschappen zien het spuiwater van alle luchtwassers als een serieus probleem omdat vooral in Brabant steeds meer boeren verplicht zijn om deze luchtzuiveringsapparaten aan te schaffen. Verheijen: „Het mestprobleem wordt zo verplaatst van de lucht naar het water, in strijd met Europese regels. Daarom moet alle mest eerst verwerkt gaan worden in speciale fabrieken.” Ook de Brabantse Milieufederatie (BMF) en de statenfracties van D66, PvdA en GroenLinks hebben bij milieugeputeerde Johan van den Hout aandacht gevraagd voor het spuiwaterprobleem.